

AI-beleid Belastingsamenwerking Rivierenland

Versie B.5 – mei 2026

Managementsamenvatting

Dit document beschrijft het AI-beleid van Belastingssamenwerking Rivierenland (BSR), gericht op verantwoord, rechtmatig en transparant gebruik van AI ter ondersteuning van publieke taken zonder autonome beslissingen die burgers direct raken.

Doelen van het AI-beleid - BSR streeft naar verantwoord en zorgvuldig gebruik van AI, duidelijke richtlijnen voor medewerkers en beheersing van risico's voor burgers en organisatie.

Uitgangspunten voor AI-gebruik - AI dient het publieke belang, ondersteunt mensen zonder zelfstandig beslissingen te nemen, is uitlegbaar, controleerbaar en waarborgt privacy en informatiebeveiliging.

Toegestane en verboden toepassingen - AI wordt ingezet voor analyse, signalering, procesondersteuning en dienstverlening, maar niet voor volledig geautomatiseerde besluiten, profiling zonder menselijk toezicht, of discriminerende toepassingen.

Wettelijk kader - BSR volgt relevante wet- en regelgeving zoals AVG, BIO, AI Act en VNG-handreikingen, die als toetsingskader dienen bij AI-toepassingen met impact op burgers.

Governance en verantwoordelijkheden - Bestuur en directie bepalen kaders en bewaken rechtmatigheid; management is verantwoordelijk voor beleidstoepassing; medewerkers gebruiken AI bewust; het IB-team adviseert over privacy en risico's; multidisciplinaire afstemming is verplicht bij burgerimpact.

Zorgvuldige datagebruik - Data moet noodzakelijk zijn voor het doel en actueel en betrouwbaar zijn; bij externe systemen wordt naleving van AI Act verplicht; verantwoordelijkheden worden vastgelegd.

Risicobenadering en toezicht - AI-toepassingen worden ingedeeld in laag, middel en hoog risico met bijbehorende eisen zoals bestuurlijke afweging, documentatie en logging; volledig geautomatiseerde besluiten zijn niet toegestaan.

Transparantie en verantwoording - BSR communiceert open over AI-gebruik dat burgers kan raken, inclusief doel en verantwoordelijkheden.

Evaluatie en samenwerking - AI-gebruik wordt periodiek beoordeeld en verbeterd; samenwerking met andere overheden en kennisontwikkeling van medewerkers wordt gestimuleerd.

Inhoud

Managementsamenvatting	2
1 Inleiding: AI bij BSR in de praktijk	4
2 Doel en uitgangspunten	4
2.1 Doelen	4
2.2 Uitgangspunten.....	4
3 Waarvoor gebruiken wij AI	4
3.1 Toegestane toepassingen	4
3.2 Niet toegestaan.....	5
4 Wettelijk en normatief kader.....	5
5 Rollen, verantwoordelijkheden en governance	5
5.1 Bestuur en directie.....	5
5.2 Management.....	5
5.3 Medewerkers	6
5.4 Het Informatiebeveiligingsteam (IB-team)	6
5.5 Multidisciplinaire afstemming.....	6
6 Zorgvuldig gebruik van data en AI	6
7 Risicobenadering en menselijk toezicht.....	6
8 Transparantie en verantwoording	7
9 Leren, evalueren en bijsturen.....	7
10 Samenwerking en kennisontwikkeling.....	7
11 Slotbepalingen	7
Vaststelling	8
BIJLAGE	9
Auditkaart verantwoord gebruik van AI – versie management.....	9
Doel	9
1 Minimale auditset (wat moet aanwezig zijn?).....	9
1.1 AI-beleid BSR– vastgesteld	9
1.2 AI- en algoritmeregister (intern).....	9
1.3 Risicoclassificatie per AI-toepassing	9
1.4 AI-risicobeoordeling (middel / hoog risico)	9
1.5 DPIA (indien van toepassing)	9
1.6 Besluitvorming bij burgerimpact	9
1.7 Werkinstructie / Do's & Don'ts voor medewerkers	10
2 Snelle managementcheck (ja / nee).....	10
3 Auditstoplicht	10
4 BSR-managementafpraak	10

1 Inleiding: AI bij BSR in de praktijk

Kunstmatige intelligentie (AI) kent een snelle opkomst en wordt in toenemende mate toegepast.

AI biedt BSR kansen om dienstverlening efficiënter, sneller en klantgerichter te maken, bijvoorbeeld bij gegevensanalyse, besluitvorming en automatisering van processen. Tegelijkertijd brengt het gebruik van AI ook risico's en verantwoordelijkheden met zich mee op het gebied van privacy, informatiebeveiliging, transparantie, ethiek en gelijke behandeling van burgers.

Voor BSR is het van groot belang dat het gebruik van AI zorgvuldig, verantwoord en controleerbaar plaatsvindt. BSR werkt immers met gevoelige persoonsgegevens, publieke middelen en besluiten die directe impact hebben op inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarnaast zorgen nationale en Europese wet- en regelgeving, zoals de AVG en de Europese AI Act, ervoor dat organisaties duidelijke kaders moeten vaststellen voor het ontwikkelen, inkopen en gebruiken van AI-toepassingen.

Dit AI-beleid biedt daarom richting en handvatten voor medewerkers, management en bestuur bij het verantwoord inzetten van AI. Het beleid helpt om risico's te beheersen, juridische en ethische normen te waarborgen, transparantie richting burgers te vergroten en innovatie binnen veilige en duidelijke kaders mogelijk te maken. Hiermee wordt tevens voorkomen dat AI toepassingen ongecontroleerd of inconsistent binnen de organisatie worden gebruikt.

2 Doel en uitgangspunten

2.1 Doelen

Het AI-beleid van BSR heeft drie samenhangende doelen:

1. Verantwoord, rechtmatig en zorgvuldig gebruik van AI waarborgen.
2. Medewerkers duidelijkheid geven over inzet, grenzen en verantwoordelijkheden.
3. Risico's voor burgers, medewerkers en organisatie tijdig onderkennen en beheersen.

2.2 Uitgangspunten

- AI dient het publieke belang.
- AI ondersteunt mensen, mensen blijven verantwoordelijk.
- Gebruik van AI is uitlegbaar en controleerbaar.
- Privacy, informatiebeveiliging en dataminimalisatie zijn altijd randvoorwaarden.
- Bij twijfel geldt: niet inzetten of eerst afstemmen.

3 Waarvoor gebruiken wij AI

3.1 Toegestane toepassingen

BSR kan AI inzetten als hulpmiddel voor:

- analyses en signalering;
- ondersteuning van werkprocessen;
- verbetering van dienstverlening;
- interne procesoptimalisatie.

BSR treedt in beginsel op als gebruiker van AI-systemen ("deployer" in de zin van de AI Act).

3.2 Niet toegestaan

BSR gebruikt AI niet voor:

- volledig geautomatiseerde besluiten met rechtsgevolgen;
- profiling of risicoselectie zonder menselijke beoordeling;
- toepassingen die niet uitlegbaar of controleerbaar zijn;
- toepassingen met discriminerende of onevenredige effecten op burgers;
- overige toepassingen die niet bij wet zijn toegestaan.

Beslissingen die burgers raken worden altijd door mensen genomen.

4 Wettelijk en normatief kader

De inzet van AI binnen BSR vindt plaats binnen bestaande wet- en regelgeving en overheidskaders, waaronder:

- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
- Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO);
- Wet open overheid (Woo);
- Archiefwet;
- Europese AI Act;
- NORA en GEMMA;
- VNG Handreiking verantwoord gebruik van algoritmen;
- Waarderingskamer AI handreiking voor de WOZ-uitvoering (april 2026).

Deze kaders vormen het verplicht toetsingskader bij AI toepassingen met mogelijke impact op burgers.

5 Rollen, verantwoordelijkheden en governance

Goede governance betekent bij BSR dat duidelijk is wie wat doet, dat risico's besproken worden en dat AI-toepassingen beheersbaar blijven.

5.1 Bestuur en directie

- Stellen de strategische kaders;
- Bewaken het publieke belang en de rechtmatigheid;
- Besluiten over AI-toepassingen met grote impact of hoog risico.

5.2 Management

- Is verantwoordelijk voor AI-gebruik. Zie hiervoor in de bijlage de Auditkaart verantwoord gebruik van AI;
- Zorgt voor toepassing van het beleid;
- Regelt afstemming bij risico's;
- Besluit over aanpassen of stoppen van toepassingen.

5.3 Medewerkers

- Gebruiken AI bewust en zorgvuldig;
- Blijven verantwoordelijk voor hun werk;
- Melden fouten, onzekerheden of ongewenste effecten.

5.4 Het Informatiebeveiligingsteam (IB-team)

- Adviseert over privacy, beveiliging en datakwaliteit en rechtmatigheid;
- Ondersteunt bij risico-inschattingen en afwegingen;
- Is betrokken bij toepassingen die burgers kunnen raken.

5.5 Multidisciplinaire afstemming

Bij AI-toepassingen die mogelijk invloed hebben op burgers vindt altijd afstemming plaats tussen beleid, uitvoering, privacy, juridisch en informatiebeveiliging.

6 Zorgvuldig gebruik van data en AI

Bij elke AI-toepassing gelden minimaal de volgende regels:

- alleen gegevens gebruiken die noodzakelijk zijn voor het doel:
 - deze gegevens dragen aantoonbaar bij;
 - het doel kan niet met minder of minder gevoelige gegevens bereikt worden;
 - het gebruik is proportioneel ten opzichte van het beoogde resultaat;
- controleren of data actueel, betrouwbaar en passend is;
- vooraf nadenken over mogelijke effecten voor burgers;
- extra zorgvuldigheid bij toepassingen met financiële of juridische impact;
- vastleggen wie verantwoordelijk blijft;
- bij externe AI-systemen wordt vastgelegd dat de leverancier voldoet aan relevante AI Act-verplichtingen. Het toezicht hierop wordt jaarlijks meegenomen bij de leveranciersbeoordelingen.

7 Risicobenadering en menselijk toezicht

BSR hanteert een risicogebaseerde benadering, geïnspireerd op de AI Act:

- Laag risico: interne ondersteuning zonder impact op burgers.
- Middel risico: adviserende toepassingen waarbij mensen beoordelen.
- Hoog risico: toepassingen die bijdragen aan besluiten met rechts- of financiële gevolgen.

Voor middel- en hoog-risico toepassingen gelden aanvullende eisen, zoals:

- expliciete bestuurlijke afweging;
- documentatie van doel, data en werking;
- gebruik en incidenten worden aantoonbaar gelogd en periodiek geëvalueerd.

Volledig geautomatiseerde besluitvorming met rechtsgevolgen is niet toegestaan.

8 Transparantie en verantwoording

BSR vindt het belangrijk dat duidelijk is:

- waar AI wordt toegepast;
- met welk doel;
- wie welke verantwoordelijkheid heeft (zie hoofdstuk 5).

Wanneer AI invloed kan hebben op burgers, communiceert BSR daar open en begrijpelijk over via bijvoorbeeld de website of andere publieke kanalen.

9 Leren, evalueren en bijsturen

AI-gebruik binnen BSR is een leerproces:

- toepassingen worden periodiek beoordeeld;
- ervaringen worden gedeeld binnen de organisatie;
- incidenten en fouten worden gebruikt om te verbeteren, niet om te verbergen.

Het beleid wordt regelmatig herzien op basis van technologische, juridische en maatschappelijke ontwikkelingen.

10 Samenwerking en kennisontwikkeling

BSR werkt samen met andere overheden en partners om kennis en ervaring met data en AI te ontwikkelen. Medewerkers worden gestimuleerd hun kennis over AI, data en ethiek te vergroten.

11 Slotbepalingen

Dit beleid geldt voor alle AI-toepassingen binnen BSR.

Afwijkingen zijn alleen mogelijk:

- Gemotiveerd;
- zorgvuldig afgewogen;
- met expliciete besluitvorming door management of directie.

Dit document kan worden aangehaald als: "AI-beleid BSR".

Vaststelling

Dit beleid treedt in werking met ingang van 1 juli 2026.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het dagelijks bestuur van 4 juni 2026.

 ValidSigned door Wim van Wikselaar
op 18-06-2026

W. van Wikselaar

Voorzitter

 ValidSigned door Mary Scholtus
op 15-06-2026

G.M. Scholtus

Directeur